

Van: [REDACTED]

Verzonden: vrijdag 13 mei 2022 12:28

Aan: griffier@nieuwkoop.nl; raadsleden@woerden.nl; griffie@bodegraven-reeuwijk.nl; gemeente@alphenaandenrijn.nl; Statengriffie <statengriffie@provincie-utrecht.nl>; statengriffie@pzh.nl; bestuurszaken@hdrs.nl; post@rijnland.net

CC: Robbert-Jan van Duijn <rj.vanduijn@nieuwkoop.nl>; hanwbr@gmail.com; rjm.ligtenberg@pzh.nl; Roelof Westerhof <Westerhof@org-id.org>; Geert Jan Doornbos <geertj.doornbos@gmail.com>; sjaak.langeslag@rijnland.net; secretariaatmirjamsterk <secretariaatmirjamsterk@provincie-utrecht.nl>; secrstolk <secrstolk@pzh.nl>

Onderwerp: Grote verontrusting over Gebiedsgerichte aanpak Nieuwkoop (GGA)

Geachte raadsleden, leden van de provinciale staten, leden van het algemeen bestuur van HDRS en Rijnland.

Bijgaand een brief van de landbouwliden en van een aantal overige belangengroepen van de Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoop.

Een GGA-proces met een grote ingrijpende Transitie van Landbouw naar Natuur in een heel groot gebied rondom de Nieuwkoopse Plassen.

Een brief waarin we onze grote verontrusting uiten over het proces-GGA.

Een GGA-proces waarin wij een Top-down in plaats van een Bottum-up benadering voelen.

Deze brief waarin wij u informeren over en uw aandacht vragen voor, dit GGA-proces en waarin wij indien nodig t.z.t. uw steun vragen.

Graag vragen wij uw tijd en inzet voor alle boerengezinnen en burgers in dit gebied.

Wilt u meer informatie?

[REDACTED]

met vriendelijk groet,

[REDACTED]

Aan de gemeenteraden van

13 mei 2022

Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk, Woerden, Alphen aan den Rijn
Aan provinciale staten van Zuid-Holland en Utrecht
Aan het algemeen bestuur van de waterschappen HDSR en Rijnland

Grote verontrusting over Gebiedsgerichte aanpak Nieuwkoop (GGA)

Geachte leden,

Er is een grote transitie van Landbouw naar Natuur gaande in 18 polders rondom de Nieuwkoopse Plassen. De grootste verandering ooit. In een gebied van ongeveer 12.500 tot 14.000 ha, ten noorden en ten zuiden van de Plassen: van Zevenhoven, Aarlanderveen tot aan de stad Woerden. Met ongeveer 140 veehouderijen.

Al 1,5 jaar geleden is het proces Gebiedsgerichte Aanpak Nieuwkoop (GGA) gestart. Plotseling zijn wij op 7 april 2022 overvallen door een plan van de provincie Zuid-Holland. Zonder voorafgaand overleg, een model wat nooit is besproken en wat zeer ingrijpend is.

Wij - alle landbouwdeelnemers inclusief een aantal andere belangengroepen aan het GGA-proces - zijn letterlijk overvallen door dit zeer vergaande plan. Top-down in plaats van Bottom-up. Veel landbouwgrond zou volgens dit laatste plan (model 4plus), moeten veranderen van Landbouw naar Natuur. Er wordt ons een plan opgedrongen met de aanleg van veel ha nieuwe natuur + extensief landbouwgebruik + hoge grondwaterstanden waarop niet te boeren valt. Dit allemaal zonder een verdienmodel. Met de dreiging van uitkoop + onteigening. Dit geeft veel spanning voor de boeren.

Op 26 januari j.l. hebben we een Boerenplan ingediend om zo goed mogelijk aan de natuur-opgaven te voldoen. Een plan waarbij de boeren ver hun nek uitsteken. Een plan dat in 1^e instantie goed werd ontvangen. Daarna is er echter niets met ons plan gedaan, maar wel werd het provincie-plan-4plus zomaar via een mail gedropt. Dat heeft ons zeer geraakt. Dit gaat in tegen alle normen van goed overleg.

De landbouwdeelnemers in het proces GGA zijn enorm geschrokken en zeer teleurgesteld over de nieuwe koers die nu plotseling is ingezet.

Beter gezegd we zijn boos. Landbouw wordt niet serieus genomen.

Graag willen wij dat u als gemeenteraad/provinciale staten/heemraden op de hoogte bent (en blijft) van deze ingrijpende veranderingen, niet alleen voor de agrariërs maar ook en vooral voor alle burgers in dit gebied. Wij vrezen dat het landschap flink gaat veranderen, dat boeren wegtrekken of onteigend worden. Het treft de gehele gemeenschap, de boerencultuur en de sociale structuur in deze gebieden.

Model 4plus

Model 4plus geeft een geheel andere richting aan dan steeds is besproken in met name de GGA-thema-groep-Landbouw. 4plus is geheel niet onderbouwd. Men stelt bijvoorbeeld dat met 4plus aan de benodigde stikstofreductie wordt voldaan, zonder ook maar enig argument of enige berekening.

Op 11 april 2022 verzonden wij een pittige brief aan alle GGA-betrokkenen, waarin we aangegeven hebben dat Landbouw het absoluut niet eens is met 4plus en dat ons ingediende Boerenplan niet eens besproken is. Daarop is 4plus (even?) ingetrokken en wordt het Boerenplan nu alsnog als model doorgerekend.

Maar Landbouw is er niet gerust op.

4plus is namelijk niet voor niets voorgesteld. Er is een groot wantrouwen. De indruk is dat er een andere agenda speelt: boeren moeten verdwijnen.

Aan de bestuurders: **Wees eerlijk!** Zeg nu wat uiteindelijk de werkelijke intenties zijn.

Daarom deze brief aan u, met name aan de gemeenteraden van de 4 gemeenten rondom de Plassen. Wilt u dit proces volgen en voor de agrariërs en burgers opkomen als dat nodig is?

Inhoud 4plus in detail:

- Alle boeren moeten weg uit de Meije graslanden. Deze polder wordt geheel Natuur, tegen alle recente afspraken in, die in het proces "Inrichtingsplan Meije graslanden" zijn gemaakt. Dit proces inrichting Meije graslanden, is 14 jaar geleden al begonnen. En besloten op 17 maart 2021 door de stuurgroep Gouwe Wiericke. Met de afspraak dat de bestaande agrarische bestemming in de Meije graslanden gehandhaafd zal blijven. De vergunningaanvragen voor deze inrichting zijn in december ingediend, o.a. ook bij de gemeente Nieuwkoop. De ontwerp-vergunningen moeten nog gepubliceerd worden met de mogelijkheid van zienswijzen en beroep. Daar zijn dus nog geen vergunningen voor! Echter, de inkt hiervan is nog niet droog en nu al wordt dit proces met nog te verlenen vergunningen, in de prullenbak gegooid. Steeds is mondeling en schriftelijke beloofd dat de agrarische bestemming in de Meije graslanden nooit zal wijzigen. Nu, 1 jaar later, wil ZH daar overal natuur! En zelfs nog meer natuur in de omliggende polders met natuurbestemmingen! **Dit is volstrekt onbetrouwbaar beleid.**
- Polder Achttienhoven en Noordse Dorp. Het wijzigen van agrarisch grondgebruik naar pure Natuur. Nooit is hierover gesproken.
- In ringen ten noorden en ten zuiden van de Plassen: de Stikstof- en CO2-emissie drastisch verminderen. Overgangszones met uitkoop van agrarische bedrijven. Veel biodiversiteit, een drooglegging van slechts 20 cm waarop niet te boeren valt. Er wordt daar geen alternatief verdienmodel bij geleverd. Voor de meeste veehouders is geen volledige schadeloosstelling zodat veehouders niet weg kunnen. Dat is gewoon uitroken!
- Er dreigen onteigeningen. Er komt een collectieve landinrichting vanuit een ruimtelijk perspectief. Dat wil zeggen onteigeningen worden mogelijk op basis van toekomstige bestemmingsplannen. Daar gaat u over als gemeenteraad.
- Innovatie wordt niet genoemd. Terwijl dat de belangrijkste en goedkoopste pijler is met een flinke stikstof-reductie en perspectief voor het gebied.

Boerenplan

Landbouw denkt mee en heeft op 26 januari 2022 een constructief Boerenplan ingediend om zoveel mogelijk aan de opgaven te kunnen voldoen, met name t.a.v. stikstofreductie. Het plan werd enthousiast ontvangen. Daarna hebben we niets meer gehoord. Niets over het boerenplan in 4plus, tot ná onze protestbrief. Het Boerenplan wordt nu alsnog doorgerekend.

Innovatie in de landbouw heeft Nederland tot de beste landbouw-land in de wereld heeft gemaakt. Steeds hebben boeren zich aangepast aan de eisen. Sinds de 90'er jaren is de stikstof-emissie al met 70% gedaald. In ons Boerenplan wordt innovatie in techniek en management aangeboden. Stal- en ook veldemissies kunnen drastisch worden beperkt. Zo kan de stikstof voor een heel groot deel gereduceerd worden. En op een veel goedkopere manier dan uitkoop van boeren! Er wordt in 4plus echter in het geheel niet gesproken over innovatie. Het lijkt er op dat men er niet over wil spreken. De enige conclusie lijkt te zijn dat er maar 1 doel is: boeren moeten verdwijnen.

Hoofdrichting 4plus is zeer ingrijpend voor de boerengezinnen, maak ook voor de burgers, voor de gemeenschap, voor het landschap, voor de cultuur en sociale cohesie in het gebied. Zonder een langjarig agrarisch verdienmodel, wordt dit een landschap wat onderhouden moet worden door de belastingbetaler. Als boeren het zonder een goed verdienmodel niet kunnen beheren dan komen de TBO's (Natuurmonumenten?) in zicht. De belastingbetaler is dan de grote verliezer.

Opmerkingen:

- Het proces GGA staat ineens onder grote tijdsdruk. Er lijkt een onaanvaardbaar plan te worden doorgedrukt. Dit geeft enorme consequenties in een groot gebied rondom Nieuwkoop. Het lijkt er op dat de landelijke stikstofproblematiek alleen door landbouw in dit gebied moet worden opgelost.
- Het Boerenplan omvat vele facetten met veel innovatie zoals veel stikstof-reductie. Daarmee is het veel goedkoper dan uitkoop en onteigening. Boeren zijn de oplossing, zijn niet het probleem en zijn tot veel veranderingen in staat, mits ze de kans krijgen.
- Er is in het geheel geen Verdienmodel gegeven bij 4plus. Wel wordt letterlijk bij 4plus opgemerkt: ga je bedrijf maar recreatief en toeristisch inzetten. Een dooddoener. Het genereert slechts een neven-inkomen voor enkele ondernemers, naast hun agrarische hoofdtaak en het is onzeker of dit een duurzaam/langjarig inkomen oplevert.
- **Alle maatregelen voor extra natuur/extensivering/verhoging waterpeil buiten het Natura2000-gebied zijn niet nodig voor de N2000-instandhoudingsdoelen!** Formeel moeten alleen de N2000-doelen gehaald worden! Veel van de voorgestelde natuurmaatregelen in 4plus zijn voor meer biodiversiteit en CO2-reductie. Daar zijn geen te behalen normen voor gesteld en deze maatregelen zijn niet gerelateerd aan de instandhoudingsdoelen van het N-2000 gebied. Dus zonder de voorgestelde nieuwe overgangsgebieden rondom N-2000-gebied en met de benodigde stikstofreductie, wordt voldaan aan de Instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000.
- De meest kritische Habitat van het N-2000 gebied is Veenmosrietland met een Kritische Depositie-Waarde (KDW) van 714 mol stikstof per ha per jaar (= slechts 10 kg/ha/jr). Ook is dit het habitatype met het grootste oppervlakte in het N-2000 gebied. De KDW van Veenmosrietland is zodanig laag dat de stikstofreductie doelstelling niet realistisch haalbaar is. Ondanks dat de stikstofdepositie boven de KDW ligt gaat het bijzonder goed met het Veenmosrietland. Het areaal in het Nieuwkoopse Plassengebied is de afgelopen jaren fors toegenomen en ook de vegetatiekundige kwaliteit wordt grotendeels als goed beoordeeld (zie de Natuurdoelen-analyse). Dit is ook heel goed te begrijpen omdat met het toegepaste maai-beheer jaarlijks duidelijk meer stikstof wordt afgevoerd dan er met depositie wordt aangevoerd.
- Het Planbureau voor de Leefomgeving heeft in haar advies van 5 juli 2021 geschreven dat de werkelijke staat van de natuur moet worden beschouwd en dat de KDW daaraan ondergeschikt moet zijn. Beschouw daarom de werkelijke staat van de natuur en niet de theoretische KDW-rekenmodellen met hun grote afwijkingmarge (tot 70%).
- De Natuurdoel-analyse is de basis waarop tot maatregelen wordt besloten. De analyse tussen oorzaak en gevolg is niet te volgen en is daarmee niet te controleren. Veel stellingen zijn getalsmatig niet onderbouwd maar gebaseerd op aannames. Met grote consequenties voor het hele gebied rond Nieuwkoop.
- Door nieuwe emissiearme technieken kan een grote stikstofreductie vanuit stal en veld worden bereikt tot wel 70%. Innovatie is vele malen goedkoper dan Uitkoop.
- Innovatie gecombineerd met het juiste beheer van de Habitats, betekent dat stikstof niet meer het probleem is. Wetenschappelijke rapporten leren ons dat bijvoorbeeld met 1 keer per 2 jaar zomermaaien, er van een perceel al 1.000 mol stikstof per ha per jaar wordt afgevoerd.
- In het huidige Natura2000-Beheerplan (4.2 blz. 39 en blz. 273 bijlagenrapport) staat letterlijk dat met een depositie van 1.000 mol stikstof/hectare/jaar de instandhouding van Veenmosrietland geborgd is. Met sluk afvoeren en zomermaaien kan het teveel aan stikstof - van 1.295 mol naar 1.000 mol - worden afgevoerd. Zo staat het letterlijk in het Beheerplan-2015. Nu is de huidige depositie niet 1.295 mol maar slechts 1.111 mol. Dus hoeft er met zomermaaien nog slechts 111 mol te worden afgevoerd. Toch wil men dat niet als een oplossing hanteren. Wij vragen, waarom niet?
- Het verband tussen de stikstof-depositie en de echte beschikbare hoeveelheid stikstof in de bodem is nooit onderzocht. Er is (in de Natuurdoel-analyse) geen stikstofbalans gemaakt met de hoeveelheid neerslag van stikstof en apart van zure regen, van de depositie van aalscholvers, ganzen, meeuwen en vossen, van de bijdrage aan stikstof door oxidatie van het Veenmosrietland in droge perioden enz. Kortom geen cijfers over de stikstofbeschikbaarheid in de bodem.
- Veenmosrietland gaat nu al vooruit! Met de goede beheermaatregelen die pas kort geleden zijn gestart. Dat vergt tijd. Geef de tijd meer kans en druk niet nu al een model door waar iedereen later spijt van krijgt.

- We merken op dat de Natuurdoel-analyse niet eens besproken is in de thema-groepen. Daar zijn nog een aantal essentiële vragen en opmerkingen over. Terwijl de toekomst van boeren en burgers in een groot gebied rondom de Plassen (18 polders), afhankelijk is van 1 overgebleven habitat, het Veenmosrietland. De staat van de natuur wordt in rapporten steeds beoordeeld en geïnterpreteerd door alléén ecologen (natuur-minded?). Dit is bijna niet voor te stellen.
- Wij hopen dat de in het regeerakkoord beloofde onafhankelijke Ecologische Autoriteit op tijd de juiste staat van de N2000-doelen in de Nieuwkoopse Plassen gaat beoordelen. Dus voordat er (onomkeerbare) GGA-besluiten genomen gaan worden.
- Stikstof is niet het probleem. De natuur gaat vooruit. Met name als de tijd wordt gegund voor het nieuwe beheer (zomermaaien). Boeren bieden stikstof-reductie aan. Gebruik dat. Of wordt het stikstof-argument en dan met name de KDW door de bestuurders gebruikt om de veehouders snel uit te kopen? Terwijl de natuur vooruit gaat en de stikstofdepositie nog steeds boven de KDW van 714 blijft. Wat als dan over een aantal jaren blijkt dat de stikstof nog steeds boven de KDW-grens is gebleven. Terwijl de boeren tevergeefs zijn uitgekocht, verdwenen zijn en dat achteraf niet nodig bleek te zijn. Boeren komen niet meer terug!

Wij hebben aan de ambtenaren de vraag gesteld: waarom hebben we eigenlijk een thema-groep Landbouw? Het gevolgde proces is onaanvaardbaar! Daarop is nog geen antwoord gekomen.

De boeren willen echt meedenken en oplossingen aandragen voor de opgaven die gesteld worden aan dit gebied. Maar wij hopen wel dat er nu over een reële oplossing gesproken wordt met een langjarig verdien-model en daarmee met perspectief voor de boeren.

Conclusie:

- **Model 4plus, of een of andere vorm die er op lijkt, moet helemaal van tafel. Geen draagvlak!**
- **Boeren en de andere ondernemers willen meedenken ten behoeve van een goede GGA met perspectief.**

Gemeenteraad, Prov. Staten, Waterschapsbestuurders

Wij vragen van u, wilt u het belangrijke ingrijpende grote GGA-proces voor het hele gebied rondom de Nieuwkoopse Plassen volgen? Een gebied met veel extensieve landbouw en betrokken burgers. Wij hopen een beroep op u te kunnen doen wanneer het proces vastloopt omdat er onmogelijke eisen worden gesteld aan de agrariërs in dit gebied.

Met vriendelijk groet,

- De landbouwleden in het proces GGA-Nieuwkoop
- Namens de onderstaande belangengroepen Nieuwkoop:
GPN, Rietsnijders, Grond- en Watereigenaren, Ondernemers Nieuwkoop